

ZGODOVINA VZHODNE AZIJE

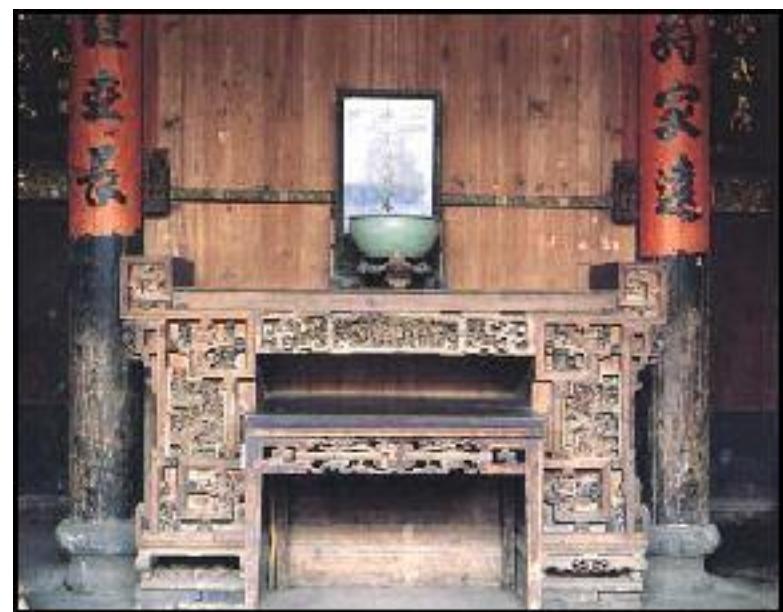
Bronaste posode

Prenos oblasti iz Shang na Zhou

Ponovitev

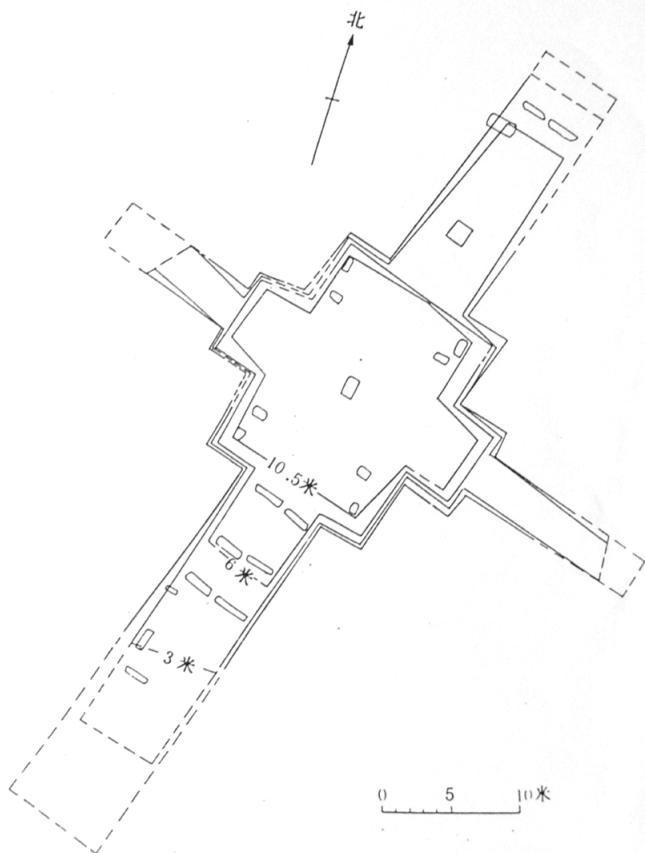
- Kaj so zapisovali na *jiaguwen*?
- Kakšen je bil vzorec zapisovanja?
- Kakšne podatke lahko pridobimo iz zapisov?
- Na koga so se v vedeževanjih obračali?
- Zakaj je bilo izvajanje obredov pomembno za kraljevsko linijo?
- Kaj je kult prednikov?

Žrtvovanja

- voli, ovce, svinje, psi
- ljudje → kraljevski pokopi
- grobnice v obliki pismenke
ya 亞

Posode iz kraja Erlitou

Bronaste posode - oblike

- posode za kuhanje (3 oblike)
- posode za shranjevanje hrane (3 oblike)
- posode za alkoholne pijače (11 oblik)
- posode za vodo

Žganje Maotai

Richard Nixon (1913–1994) in Zhou Enlai (1898–1976), 1972

Richard Nixon (1913–1994) in Zhou Enlai (1898–1976), 1972

gettyimages
Wally McNamee

595717216

Ronald Reagan (1911–2004), 1984

Bronaste posode - oblike

- posode za kuhanje (3 oblike)
- posode za shranjevanje hrane (3 oblike)
- posode za alkoholne pijače (11 oblik)
- posode za vodo

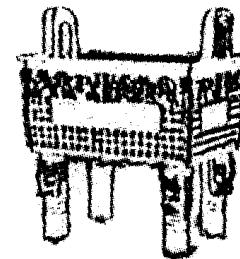
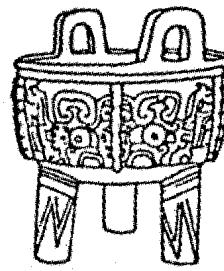

Žganje Maotai

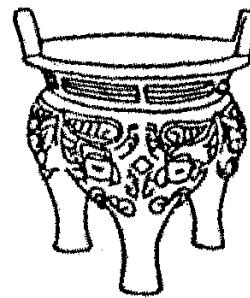

Obredne posode za kuhanje

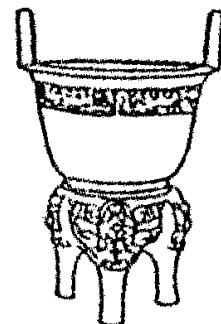
■ dǐng 鼎

■ lì 簋

■ yǎn 簋

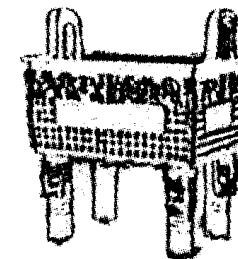
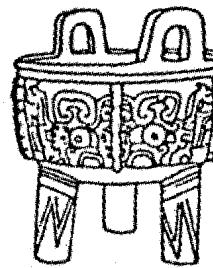
Bronasta posoda *ding* 鼎

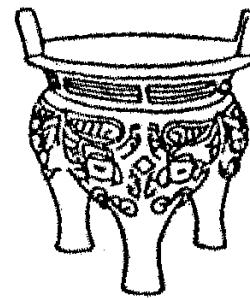
Taotie
(shou
mian)

Obredne posode za kuhanje

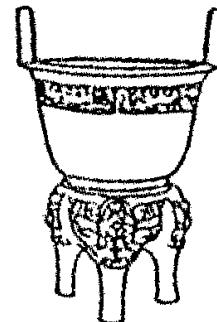
■ dǐng 鼎

■ lì 篝

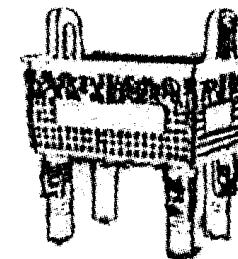
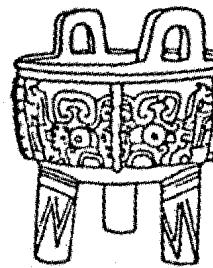
■ yǎn 甗

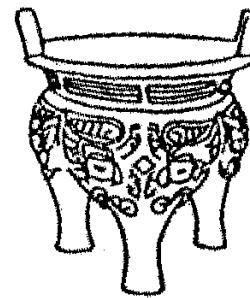

Obredne posode za kuhanje

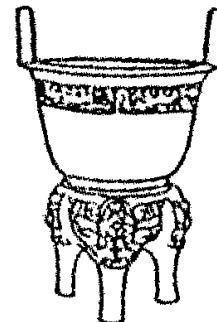
■ dǐng 鼎

■ lì 篝

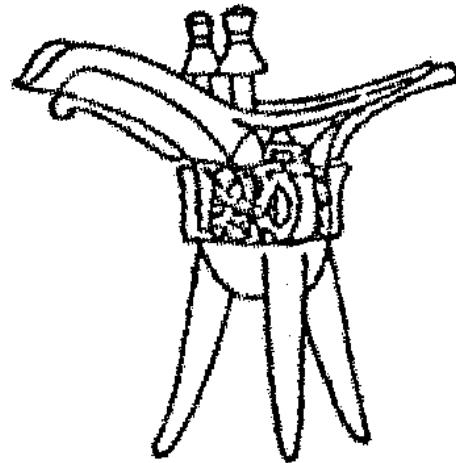

■ yǎn 甗

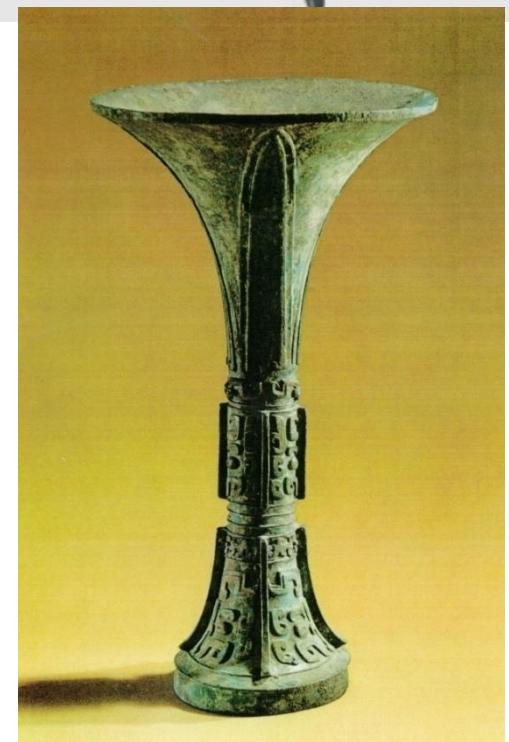
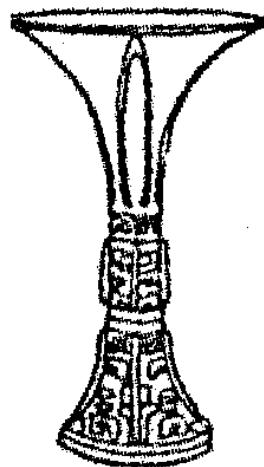

Obredne posode za alkoholne pijače

■ jué 爵

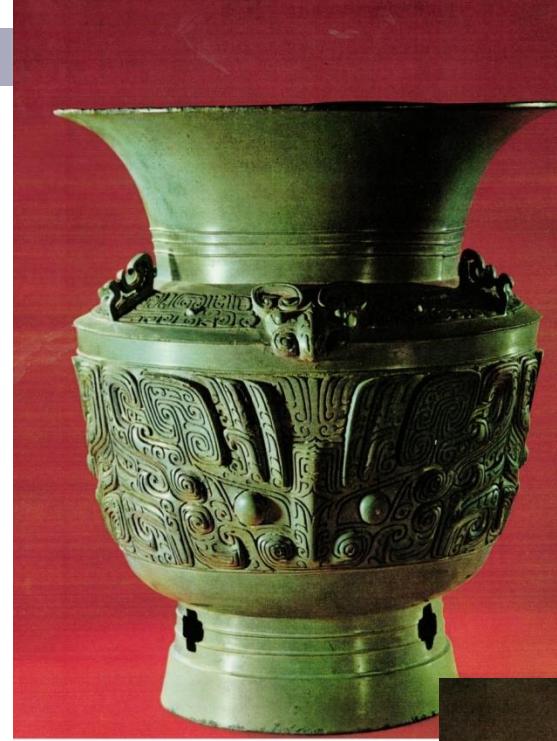
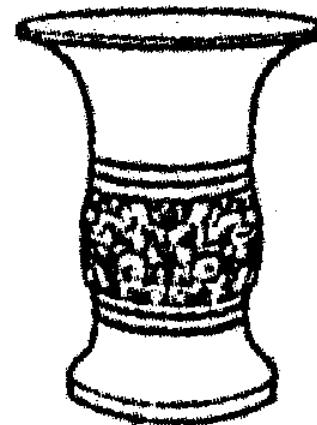

■ gū 觚

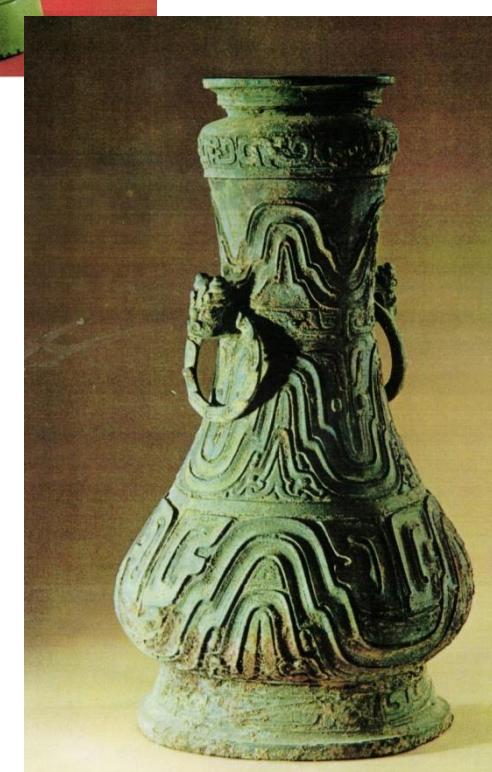
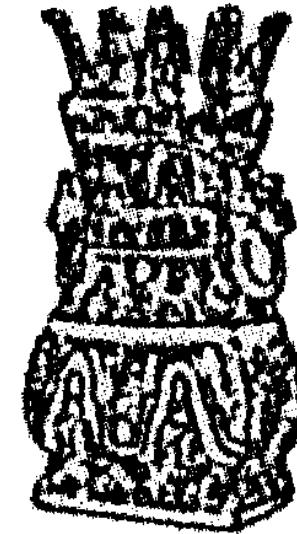

Obredne posode za alkoholne pijače

■ zūn 尊

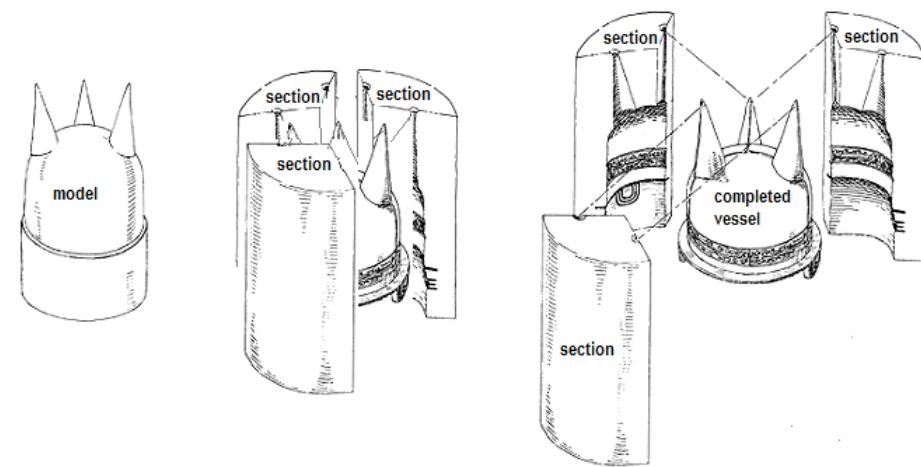

■ hú 壺

Tehnika – vlivanje s pomočjo več kalupov

- izdelava enostavnega modela iz gline
- model obdajo z glino – glinen kalup
- zunanji glineni kalup razrežejo v več kosov in na notranjo stran vtisnejo okrasne vzorce
- ponovna sestava zunanjega modela z dekoracijo
- notranji model uporabijo za notranjo obliko (originalni model)
- vlivanje brona
- po ohladitvi zunanji kalup in notranji model odstranijo iz posode
- posamezne napake nato še ostrgajo ali opilijo

Prikaz:

<https://www.youtube.com/watch?v=XaYUEV-vGLM>

Shang v času zadnje prestolnice

- kompleksno razvita družba s hierarhično strukturo oblasti
- Kralj → svečenik

Di (Shangdi)

Umrli kraljevi predniki

Živeči kralj

- Državne službe: levi, desni minister, 20 uradnikov, vedeževalci, pisarji - zgodovinarji, vojaški poveljniki

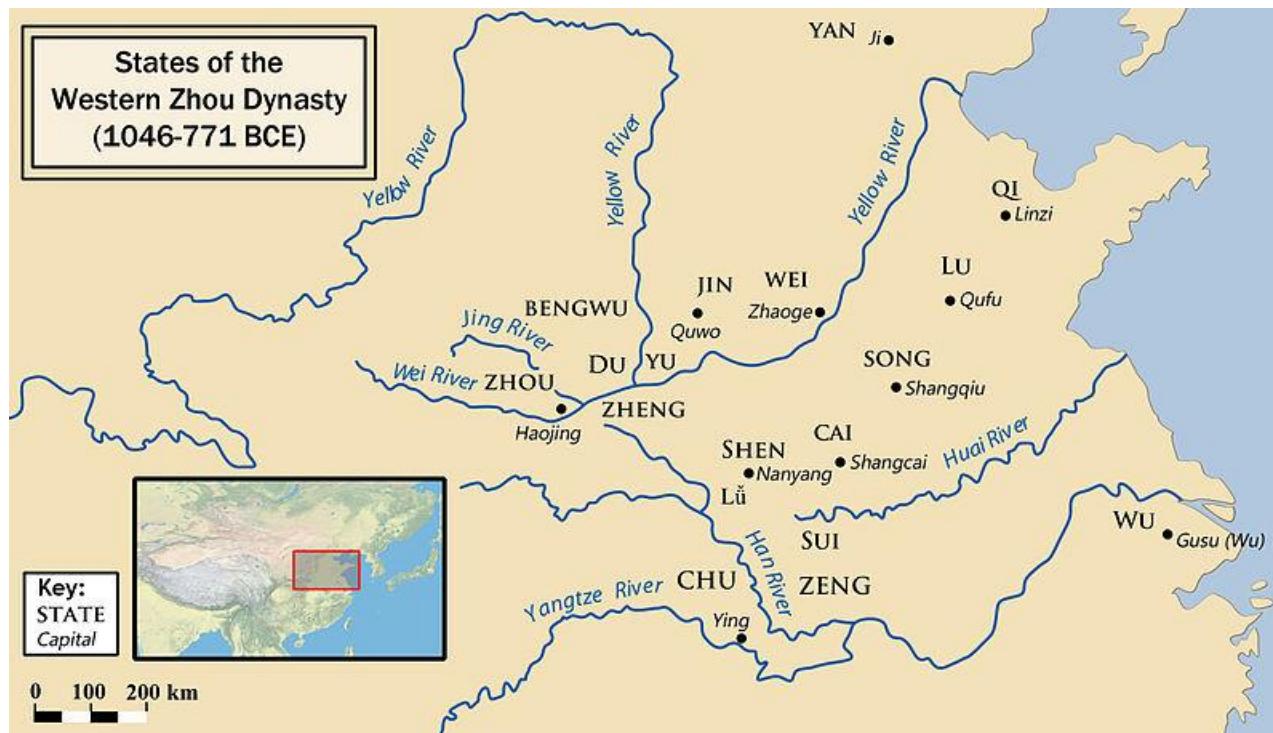
Druga središča

- Srednji tok Dolge reke: veliki zvonci *nao* – glasbeni instrument
- Sanxingdui v provinci Sichuan

Ljudstvo Zhou

- Naselitev:
spodnja dolina
reke Wei

Prenos oblasti iz Shang v Zhou

■ *Shiji* 史記:

Wen wang 文王

Wu wang 武王 → 1045

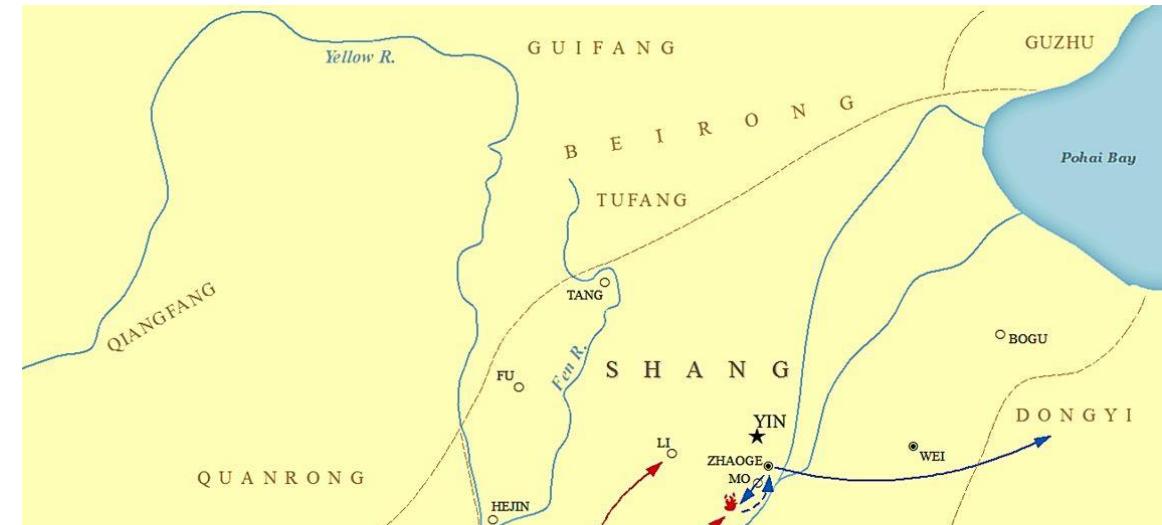
pnš. ravnina Muye

Zhou gong 周公

■ *Shujing* 書經

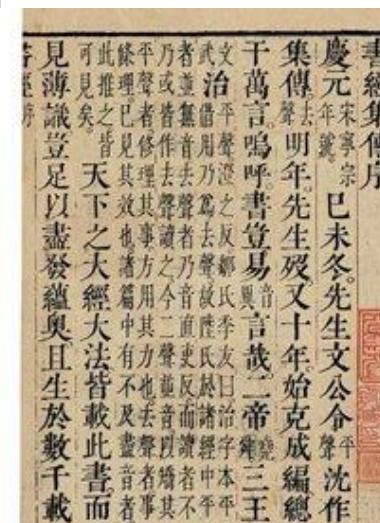
■ *Shijing* 詩經

(pesem Daming 大明)

Shu jing 書經 *Knjiga dokumentov* (*Shangshu* 尚書)

- spisana v 4. in 3. st. pnš.
- ena izmed petih konfucijanskih klasikov (*Wujing* 五經)
- zbirkov govorov → osrednje politično delo
- 4 deli:
 - *Yushu* 虞書
 - *Xiaoshu* 夏書
 - *Shangshu* 商書
 - *Zhoushu* 周書

Chinese text project: <http://ctext.org/>

Nebeški mandat (*Tianming* 天命)

- Politično filozofski koncept → vladar mora prejeti dovoljenje Neba (Tian – 天) za vlado na zemlji (pojavi v Zhou)
- 4 osnovne principe:
 - a) Nebo dodeli vladarju pravico do vladanja (*Tianzi* 天子)
 - b) moralne vrline podeljujejo pravico do vladanja
 - c) eno Nebo → en vladar
 - d) ni trajne pravice do oblasti ter ni časovne omejitve
- Oblikuje se v dinastiji Zhou → prenos oblasti iz Shanga na Zhou

Zaporedje ali sočasnost?

- Sima Qian in ostali viri: Xia, Shang, Zhou (tradicionalno: zaporedje)
- Arheološka odkritja: sočasnost različnih kultur
- Kasnejši pisarji:
 - prilagodili zgodovinska dejstva
 - izbrali najbolj vplivno območje

Prenos oblasti iz Shang v Zhou

■ *Shiji* 史記:

Wen wang 文王

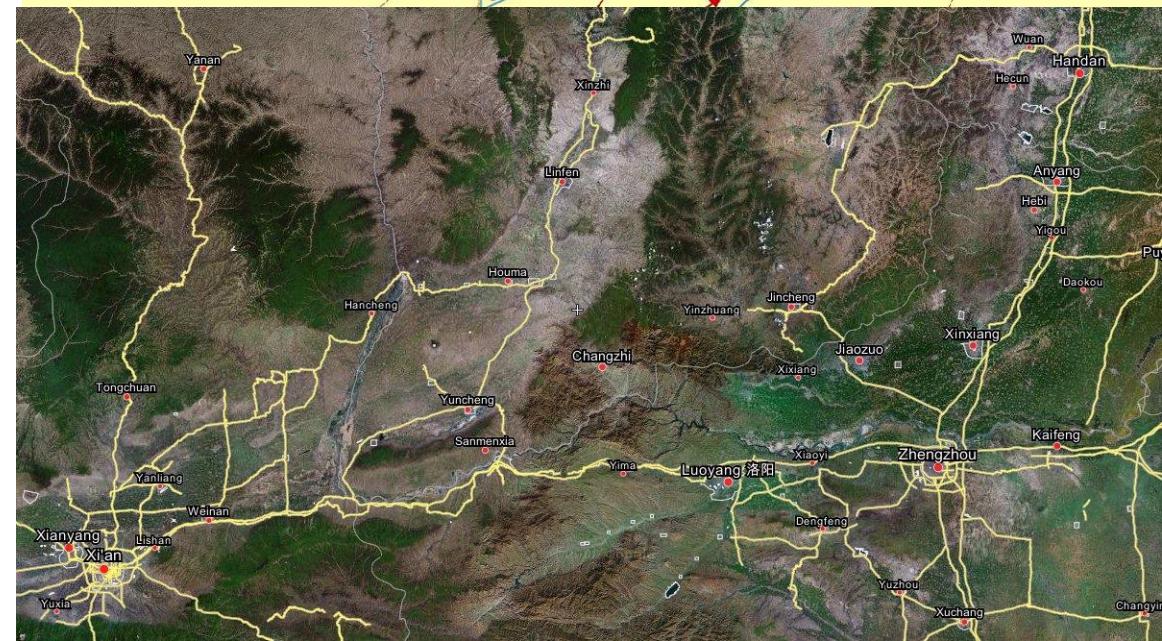
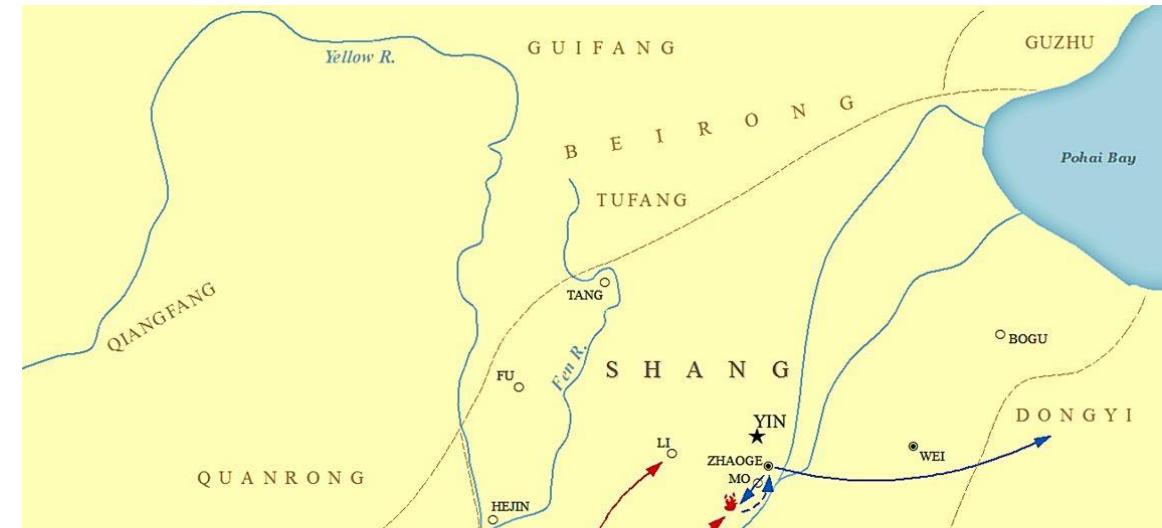
Wu wang 武王 → 1045
pnš. ravnina Muye

Zhou gong 周公

■ *Shujing* 書經

■ *Shijing* 詩經

(pesem Daming 大明)

Zhou Gong 周公 (vojvoda Zhou)

- Nasledstvena vojna
- Zhou Gong zaseže ozemlja do morja → kolonizacija (gradnja mest Chengzhou 成周)
- Prizanesljivi do Shang – država Song 宋
- Prevzamejo dosežke ljudstva Shang

Pisava na bronastih posodah

Jinwen 金文

- proti koncu Shanga:
3–5 pismenk
- Zahodni Zhou:
200–300 pismenk
- Bogat vir zgodovinskih
dogodkov

Napis na posodi *Ci ding* 此鼎

- 隹十又七年十又二月既生霸乙卯才周康宮口(夷)宮旦王各大室即立口(匱司)土毛叔右此入門立中廷王乎史蓼冊令此曰旅邑人... (Shaughnessy, 1991, 80)
- Bilo je v sedemnajstem letu, dvanajstega meseca po rastoči svetlosti, na dan *yimao*. Kralj se je nahajal v palači *Yi* palače *Zhou Kang*. Ob svitanju se je kralj približal veliki sobani in zavzel pozicijo. Nadzornik ozemlja Maoshu na desni. Ci je vstopil skozi vrata in stal na sredini dvorane. Kralj je pozval pisarja Liaota naj zapise ukaz Ciju, rekoč: »zberi legijo mestnih mož«...

Posoda Shi Qiang pan

Posoda Mao Gong ding

»Velik in odličen je bil kralj Zhao [vlada ok. 977/5–957 pnš.]. Nadvladal je Chu-Jing ter odprl južne poti«

Posoda Shi Qiang pan

Vrhovno božanstvo Tian (Nebo) →
nebeški mandat

天

天

Da Yu ding: najzgodnejša referenca na nebeški mandat → ok. 998 pnš

- *Yu! Brilliant King Wen received the great Mandate from Tian. When King Wu succeeded King Wen, he created a state, opening hidden lands, possessing all the four quarters, and setting right their peoples. In ceremonial affairs involving wine, oh! He permitted no excess; at sacrificial rites, he permitted no drunkenness. Hence Heaven in its greatness watched closely over its sons and protected the former Kings in their possession of the four quarters. I have heard that the Yin (Shang), lost the Mandate because the greater and lesser lords and the many officials assisting the Yin sank into drunkenness and so were bereft of their capital...*

Dinastija Zhou (1045–221 pnš.)

- Zahodni Zhou (1045–770 pnš)
- Vzhodni Zhou (770–221 pnš):
 - Obdobje Pomlad jeseni (700–476 pnš)
 - Obdobje Vojskujočih se držav (476–221 pnš)

